

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตาม
ภารกิจของสำนักงานพื้นที่การศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุที่ค้นหาต้นตอต่างๆ ที่แท้จริงได้ยากความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสนอ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒ เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวังเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประทุมิชอบได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒ ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตประทุมิชอบ โดยวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตประทุมิชอบ ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วน เชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้มากำหนดเป็นคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีกด้วย เพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒

๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

๑

๒. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๒

๓. วัตถุประสงค์

๒

ส่วนที่ ๒ ความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒

๔

๒. แผนจัดการความเสี่ยงป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๑๐

ส่วนที่ ๓ ภาคผนวก

คณะกรรมการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ 1 บทนำ

1. หลักการและเหตุผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การทุจริตถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศพัฒนาแล้วหรือประเทศกำลังพัฒนา และได้กลายเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ โดยปัญหาการทุจริตนี้ยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่าหลายประเทศได้ก้าวสู่ความทันสมัย มีระบบบริหารราชการสมัยใหม่ มีการรณรงค์จากองค์กรของรัฐ หรือองค์กรอิสระต่าง ๆ เช่น องค์กรสหประชาชาติ ธนาควาโลก หรือจากภาคเอกชนและประชาชน ที่เห็นพ้องกันว่าการทุจริตเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง นอกจากนี้องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) เผยแพร่ผลการสำรวจดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ประจำปี พ.ศ. 2567 จากจำนวนประเทศ 180 ประเทศทั่วโลก ประเทศไทยได้ 34 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 107 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มประเทศ อาเซียน ประเทศสิงคโปร์มีความโปร่งใสสูงที่สุด (84 คะแนน ลำดับที่ 3 ของโลก) รองลงมาได้แก่ มาเลเซีย (50 คะแนน ลำดับที่ 57 ของโลก) และเวียดนาม (คะแนน 40 ลำดับที่ 88 ของโลก) โดยประเทศไทยอยู่ในลำดับ 5 ของอาเซียน เมื่อเปรียบเทียบกับในปีที่ผ่านมาประเทศไทยมีผลคะแนนและอันดับลดลงจากปี พ.ศ. 2566 โดยได้ 35 คะแนน อันดับที่ 108 มีประเด็นที่ทำให้ผลคะแนนลดลงจากแหล่งข้อมูล 4 แหล่ง คือ 1) แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU) "ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ" คะแนนลดลงจาก 37 คะแนน เป็น 35 คะแนน โดยมุมมอง ของผู้ประเมินในประเด็นเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐสะท้อนถึงปัญหาการบริหารงบประมาณที่ขาดประสิทธิภาพและอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ โดยมีกรณีสำคัญ เช่น นโยบายประชานิยมการนำงบประมาณไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล การใช้จ่ายอย่างไม่สมสมเหตุผล หรือขาดความคุ้มค่า ส่งผลให้ทรัพยากรของรัฐไม่ได้ถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาดังกล่าวไม่เพียงส่งผลต่อการบริหารงานของรัฐ แต่ยังผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านธรรมาภิบาลของประเทศ 2) แหล่งข้อมูล S&P/Global Insight Country Risk Ratings (GI) "การดำเนินการทางธุรกิจ ต้องเกี่ยวข้องกับการทุจริตมากขึ้นเรื่อย ๆ" คะแนนลดลงจาก 35 คะแนน เป็น 32 คะแนน 3) แหล่งข้อมูล IMD World Competitiveness Yearbook (IMD) "การตัดสินใจและการทุจริต มีอยู่หรือไม่และมากขึ้นเรื่อย ๆ" คะแนนลดลงจาก 43 คะแนน เป็น 36 คะแนน 4) แหล่งข้อมูล World Economic Forum (WEF) "ภาคธุรกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่าง ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ" คะแนนลดลงจาก 36 คะแนน เป็น 34 คะแนน โดยแหล่งข้อมูลที่ 2) - 4) เป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เพื่อเป็นการยกระดับค่าคะแนน CPI จึงมุ่งเน้นเรื่องการป้องกันการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยยกระดับค่าคะแนน CPI ให้เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังยังเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ดังนั้น มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริตตลอดจนการสร้างความเชื่อมั่นและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่ บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิดหรือกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรอื่นที่ไม่มีการนำเครื่องมือ

ประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

ซึ่งการทุจริตประพฤติมิชอบ เป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ ที่สูญเสียไป อาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคมรวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม ผู้ที่จงใจกระทำความผิด อาจเป็นผู้กระทำความผิดโดยไม่ได้เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียน เรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา การมีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : CPI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐ ในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหา การขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อีกด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต และการมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต ประพฤติมิชอบ

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็น มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน (ตามเกณฑ์การประเมินของ สำนักงาน ป.ป.ช.)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการ ปฏิบัติหน้าที่ประกอบด้วย 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558
- 2) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
- 3) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
- 4) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

3. วัตถุประสงค์ของประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

1. เพื่อระบุจุดเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการให้หรือรับสินบนตรวจสอบกระบวนการหรือกิจกรรมที่มี โอกาสในการใช้ดุลยพินิจสูงหรือมีความไม่โปร่งใส เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การขออนุญาต การตรวจสอบ การออก ใบอนุญาต ฯลฯ
2. เพื่อป้องกันและลดโอกาสการเกิดพฤติกรรมทุจริตในรูปแบบสินบน โดยการออกแบบระบบ ควบคุมภายใน หรือกำหนดมาตรการเชิงป้องกัน
3. เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมความโปร่งใสและจริยธรรมในองค์กร สร้างจิตสำนึกให้บุคลากร ตระหนักถึงผลเสียของการให้หรือการรับสินบนสร้างระบบแจ้งเบาะแส ที่ปลอดภัย

4. เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและข้อกำหนดทางกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต, ข้อกำหนดของคณะกรรมการ ป.ป.ช., ISO 37001 (มาตรฐานระบบจัดการ การต่อต้านการให้สินบน)

5. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแผนควบคุมภายใน เช่น แผนป้องกันการทุจริต ประจำปี หรือแผนการตรวจสอบภายในเชิงความเสี่ยง

6. เพื่อเตรียมพร้อมต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก/หน่วยงานกำกับดูแล เช่น การตรวจสอบของ สตง., ป.ป.ช., หรือคณะกรรมการจริยธรรมขององค์กร

ส่วนที่ 2

ความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

1. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตและมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยกำหนดขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นตอนที่ 1 : การคัดเลือกกระบวนการงาน
- 2) ขั้นตอนที่ 2 : การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- 3) ขั้นตอนที่ 3 : การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- 4) ขั้นตอนที่ 4 : การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- 5) ขั้นตอนที่ 5 : การจัดทำมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกกระบวนการงาน

คัดเลือกกระบวนการงานที่สอดคล้องกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงาน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
- 2) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ 2 การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknow factor)
1. ทำสัญญาซื้อ/จ้างในลักษณะเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้รับความเสียหาย		✓
2. การพิจารณาผลการตัดสินและประกาศรายชื่อผลงานที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ คณะกรรมการตัดสินรางวัลฯ อาจ ไขดุลพินิจ และมีการเรียกรับผลประโยชน์ อื่นใดโดยมิชอบเพื่อให้อผลงานของหน่วยงานผ่านการตรวจประเมิน		✓
3. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกำหนดขอบเขตงาน (TOR) ได้กำหนดเงื่อนไขการส่งมอบงานและการจ่ายเงินไม่ชัดเจน โดยไม่มีการกำหนดรายละเอียดอย่างชัดเจนในรายการย่อยทำให้ได้สิ่งส่งมอบที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการเอื้อ		✓

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknow factor)
ประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่ง และผู้เสนอราคารายนั้นได้มอบผลประโยชน์ตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่นั้น		
4. เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลโครงสร้างอัตราค่าจ้างและสถานะตำแหน่งงานแก่บุคคลภายนอกก่อนเผยแพร่สาธารณะอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้มีการนำข้อมูลไปเปิดเผยและเป็นช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่นได้		✓

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบ ของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยงทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยครั้ง
1	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
4	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
2	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15-25 คะแนน
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9-14 คะแนน
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4-8 คะแนน
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1-3 คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ
(Likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน (4 Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	15-25 คะแนน	มีมาตรการลด และประเมิณซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	9-14 คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	4-8 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	1-3 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

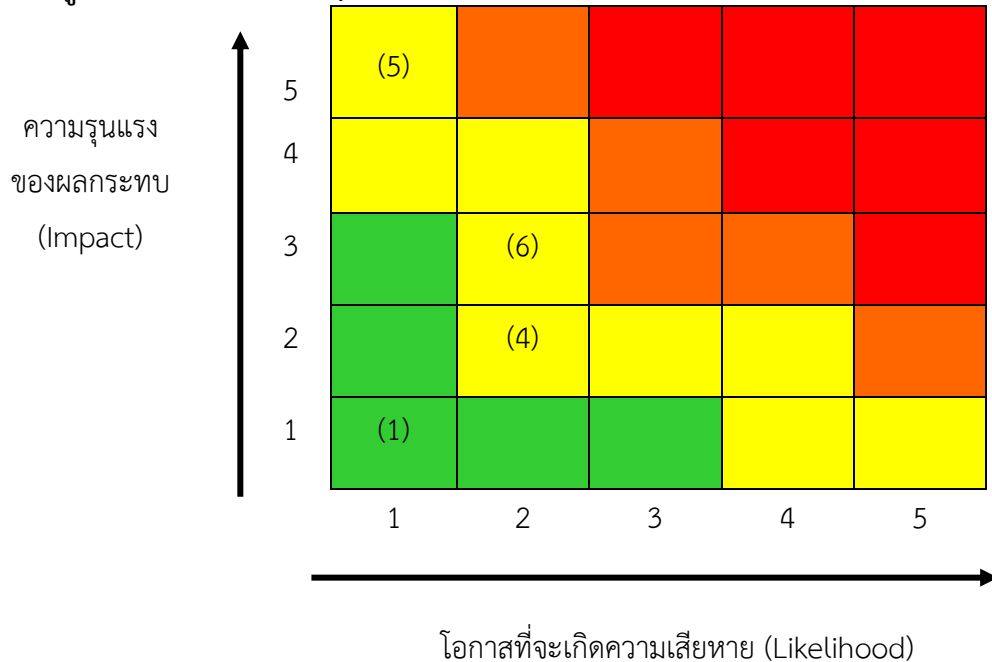
ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
		โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)				

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ความเสี่ยงผลกระทบ)	ระดับความเสี่ยง
1. ทำสัญญาซื้อ/จ้างในลักษณะเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้รับความเสียหาย	1	5	5	2
2. การพิจารณาผลการตัดสินและประกาศรายชื่อผลงานที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ คณะกรรมการตัดสินรางวัลฯ อาจเอนเอียง และมีการเรียกรับผลประโยชน์ อันใดโดยมิชอบเพื่อให้ผลงานของหน่วยงานผ่านการตรวจประเมิน	2	3	6	1
3. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกำหนด ขอบเขตงาน (TOR) ได้กำหนดเงื่อนไขการส่งมอบงานและการจ่ายเงินไม่ชัดเจน โดยไม่มีการกำหนดรายละเอียดอย่างชัดเจนในรายการย่อยทำให้ได้สิ่งส่งมอบที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคา รายใดรายหนึ่ง และผู้เสนอราคารายนั้นได้มอบผลประโยชน์ตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่นั้น	1	1	1	4
4. เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลโครงสร้างอัตราค่าจ้างและสถานะตำแหน่งงานแก่บุคคลภายนอกก่อนเผยแพร่สาธารณะอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้มีการนำข้อมูลไปเปิดเผยและเป็นช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่นได้	2	2	4	3

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
- การพิจารณาผลการตัดสินใจและประกาศรายชื่อผลงานที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ คณะกรรมการตัดสินรางวัล อาจใช้ดุลพินิจ และมีการเรียกรับผลประโยชน์ อันใดโดยมิชอบเพื่อให้ผลงานของหน่วยงานผ่านการตรวจประเมิน	ลำดับ 1 (ปานกลาง = 6 คะแนน)
- ทำสัญญาซื้อ/จ้างในลักษณะเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้รับความเสียหาย	ลำดับ 2 (ปานกลาง = 5 คะแนน)
- เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลโครงสร้างอัตรากำลังและสถานะตำแหน่งงานแก่บุคคลภายนอกก่อนเผยแพร่สาธารณะอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้มีการนำข้อมูลไปเปิดเผยและเป็นช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่นได้	ลำดับ 3 (ปานกลาง = 4 คะแนน)
- เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกำหนด ขอบเขตงาน (TOR) ได้กำหนดเงื่อนไขการส่งมอบงานและการจ่ายเงินไม่ชัดเจน โดยไม่มีการกำหนดรายละเอียดอย่างชัดเจนในรายการย่อยทำให้ได้สิ่งส่งมอบที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคา รายใดรายหนึ่ง และผู้เสนอราคารายนั้นได้มอบผลประโยชน์ตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่นั้น	ลำดับ 4 (ต่ำ = 1 คะแนน)

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น 2 ระดับ คือ ปานกลาง และต่ำ โดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
 เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงมีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	-
 เสี่ยงสูง (High)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงและมีมาตรการลดความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	
 ปานกลาง (Medium)	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	1. ตรวจสอบเจอการทุจริตด้านการบริหารหรือการบริหารงบประมาณแล้วช่วยปกปิดซ่อนเร้นโดยไม่รายงานผู้บริหารรับทราบเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิดที่เป็นเพื่อน/ญาติ/หรือคนรู้จัก 2. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการตรวจประเมินและกำกับควบคุมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด 3. แต่งตั้งคณะทำงานในแต่ละครั้ง โดยคณะกรรมการมีประสบการณ์ความสามารถ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการพิจารณา กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ต่ำ (Low)	ยอมรับความเสี่ยง	1. พบเห็น/ตรวจสอบเจอการทุจริตด้านการบริหารหรือการบริหารงบประมาณแล้วช่วยปกปิด ซ่อนเร้นโดยไม่รายงานผู้บริหารรับทราบเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิดที่เป็นเพื่อน/ญาติ/หรือคนรู้จัก 2. แต่งตั้งคณะทำงานในแต่ละครั้ง โดยคณะกรรมการมีประสบการณ์ความสามารถ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการพิจารณา

แผนจัดการความเสี่ยงป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4			
					ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68	
1. การพิจารณาผลการตัดสินและประกาศรายชื่อผลงานที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ คณะกรรมการตัดสินรางวัลฯ อาจใช้ดุลพินิจและมีการเรียกรับผลประโยชน์ อันใดโดยมิชอบเพื่อให้ผลงานของหน่วยงานผ่านการตรวจประเมิน	2	3	6	1. ตรวจสอบเจอการทุจริตด้านการบริหารหรือการบริหารงบประมาณแล้วช่วยปกปิดซ่อนเร้นโดยไม่รายงานผู้บริหารรับทราบเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิดที่เป็นเพื่อน/ญาติ/หรือคนรู้จัก 2. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการตรวจประเมินและกำกับควบคุมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด 3. แต่งตั้งคณะทำงานในแต่ละครั้งโดยคณะกรรมการมีประสบการณ์ ความสามารถ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการพิจารณา 4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ครอบคลุม													กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มพัฒนาครูและ

ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4			
					ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68	
				และทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในดำเนินการสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการรังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ													บุคลากรทางการศึกษา
2. ทำสัญญาซื้อ/จ้างในลักษณะเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้รับความเสียหาย	3	3	9	1. ตรวจสอบเจอการทุจริตด้านการบริหารหรือการบริหารงบประมาณแล้วช่วยปกปิดซ่อนเร้นโดยไม่รายงานผู้บริหารรับทราบเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิดที่เป็นเพื่อน/ญาติ/หรือคนรู้จัก 2. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการตรวจประเมินและกำกับควบคุมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด 3. แต่งตั้งคณะทำงานในแต่ละครั้งโดยคณะกรรมการมีประสบการณ์ ความสามารถ													กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ และกลุ่มกฎหมายและคดี กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ และกลุ่มกฎหมายและคดี กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ และ

ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4			
					ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68	
				และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการพิจารณา 4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในดำเนินการสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการรังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ													กลุ่มกฎหมายและคดี กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ และ กลุ่มกฎหมายและคดี
3. เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลโครงสร้างอัตราค่าจ้างและสถานะตำแหน่งงานแก่บุคคลภายนอกก่อนเผยแพร่สาธารณะอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้มีการนำข้อมูลไปเปิดเผยและเป็นช่องทางในการเรียกรับ	2	2	4	1. ตรวจสอบเจอการทุจริตด้านการบริหารหรือการบริหารงบประมาณแล้วช่วยปกปิดซ่อนเร้นโดยไม่รายงานผู้บริหารรับทราบเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิดที่เป็นเพื่อน/ญาติ/หรือคนรู้จัก 2. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการตรวจประเมินและกำกับควบคุมให้เจ้าหน้าที่ผู้													ทุกกลุ่มงาน ทุกกลุ่มงาน

ภาคผนวก

**คณะกรรมการวิเคราะห์ความเสี่ยงกับการปฏิบัติงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**

ที่ปรึกษา

1. นางสร้อยญา บุคตา	ผู้อำนวยการ สพป.ลำปาง เขต 2
2. นายพรชัย จันทะสาร	รองผู้อำนวยการ สพป.ลำปาง เขต 2
3. นายชยพล ศรีประดิษฐ์	รองผู้อำนวยการ สพป.ลำปาง เขต 2
4. นายประชา ไชยศรี	รองผู้อำนวยการ สพป.ลำปาง เขต 2

คณะทำงาน

1. นางสาวรุ่งเรือง ชูเจริญ	ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน
2. นางรุ่งนภา สายสุนทราวิชัย	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
3. นางสาวภัสสรีญา แสงเมืองเปียง	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ
4. นางสาวจารุณี สุระจินดา	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
5. นายบงกช ใจกล้า	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
6. นางเพ็ญใจ จันทิมา	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
7. นางโสภา สุภาสอน	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
8. นายพิทักษ์ ธารณะ	นิติกรชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี
9. นางนงเยาว์ กันทวงศ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
10. นางสาวพิลาวรรณ หอระดี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
11. นางสาววาลินี จำปา	นักจัดการงานทั่วไป

คณะผู้จัดทำ

นายชยพล ศรีประดิษฐ์	รองผู้อำนวยการ สพป.ลำปาง เขต 2
นางสาวภัสสรีญา แสงเมืองเปียง	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ
นางสาววาลินี จำปา	นักจัดการงานทั่วไป